

Alternatīvā tirgus un regulētā tirgus atšķirības

Liene Dubava
Nasdaq Baltic Emitentu pakalpojumu nodaļas vadītāja

Visbiežāk alternatīvie vērtspapīru tirgi tiek radīti uz jau esošu regulēto tirgu bāzes, tādēļ šo tirgu pamatprincipi ir līdzīgi. Tomēr abu konceptu starpā ir nozīmīgas atšķirības, kas padara tos piemērotus dažādām mērķauditorijām. Alternatīvais tirgus parasti piedāvā zemākas ieejas barjeras tirgū un tādējādi ir piemērots augošiem un dinamiskiem uzņēmumiem, kuri vēl nespēj izpildīt visas prasības, kas saistās ar akciju iekļaušanu regulētajā tirgū. Turpretī regulētais tirgus ir paredzēts lielu un stabilu uzņēmumu akciju kotēšanai, tādēļ tajā tiek piemērotas augstākas prasības.

Lai salīdzinātu regulētā un alternatīvā tirgus prasības, kā piemērus izmantosim biržas Nasdaq Riga organizēto regulēto tirgu - Oficiālo sarakstu un *First North* alternatīvo tirgu. Nozīmīgas atšķirības ir vērojamas jau iekļaušanas prasību jomā. Lai iekļautu akcijas Oficiālajā sarakstā emitentiem ir nepieciešama vismaz 3 gadu darbības pieredze, uzņēmuma akciju kapitalizācijai ir jābūt vismaz 4 milj. eiro un vismaz 25% akciju vai vismaz akcijām 10 milj. eiro vērtībā ir jāatrodas brīvā publiskā apgrozībā. Alternatīvā tirgus emitentiem neviena no šīm prasībām netiek piemērota.

Būtiskas ir arī atšķirības informācijas atklāšanas jomā. Alternatīvā tirgus emitenti savus finanšu pārskatus var sagatavot atbilstoši Latvijas grāmatvedības normām, kamēr Oficiālā saraksta emitentiem ir jāpiemēro starptautiskie finanšu pārskatu standarti. Alternatīvā tirgus emitentiem ir jāsniedz pusgada finanšu pārskati, kamēr Oficiālā saraksta emitentiem pārskati ir jāpagatavo katru ceturksni. Tāpat alternatīvā tirgus emitenti visu cenu ietekmējošo informāciju var atklāt tikai latviešu valodā, savukārt Oficiālajā sarakstā informācija obligāti jāatklāj gan latviešu, gan angļu valodās. Papildus jau minētajam alternatīvā tirgus emitenti ir atbrīvoti no korporatīvās pārvaldības ziņojuma sagatavošanas.

Vēl viena būtiska abu tirgu atšķirība ir tā, ka alternatīvajā tirgū katram emitentam visu kotēšanās laiku ir jāpiesaista biržas apstiprināts sertificētais konsultants, kura uzdevums ir palīdzēt emitentam izpildīt visas ar kotēšanos saistītās prasības. Visbeidzot alternatīvā tirgus emitentiem tiek piemērotas zemākas biržas iekļaušanas un gada maksas.

Pateicoties citam juridiskajam statusam, alternatīvā tirgus organizētāji var atkāpties no dažām regulētā tirgus prasībām tādējādi samazinot tirgus ieejas barjeras un padarot alternatīvo tirgu pieejamāku. Atšķirības starp alternatīvo un regulēto tirgu lielā mērā nosaka arī investoru loks. Regulētajā tirgū kotētie uzņēmumi parasti piesaista plašu ārvalstu ieguldītāju interesi, jo tie ir pietiekami lieli un regulētā tirgus iekļaušanas un informācijas atklāšanas prasības nodrošina investorus ar pārliecību, ka viņu investīcijas ir drošas. Alternatīvajā tirgū ir pieļaujamas atkāpes no regulētajam tirgum piemērotās prakses, jo šis tirgus lielākoties ir vērsts uz vietējiem ieguldītājiem.